

dagens Medlemmer har Krav paa at blive sat ind i, hvorledes alt dette er foregaaet, men jeg vil ogsaa gerne sige, at jeg har ikke ment at være hverken berettiget eller forpligtet til at give daglige Meddelelser om disse Forretninger, som Staten har gjort. Dette, at jeg ikke har ønsket at udtale mig om det tidligere, har jo, hvad der maaske er af pressepsykologisk Interesse, skabt det Indtryk, at der overhovedet ikke var tegnet nogle Beviser eller i alt Fald kun et ringe Antal, idet man gik ud fra, at naar man ikke ønskede at udtale sig om et Spørgsmaal, var det, fordi man ikke havde rigtig rent Mel i Posen. Det har imidlertid ikke været Tilfældet her. Det hele er gaaet ganske normalt, og jeg kan godt sige maaske over Forventning; man skal jo aldrig nære alt for store Forventninger til saadant noget nyt. Det Beløb, vi har ønsket at inddrage ad denne Vej, har været at skaffe og til betydelig billigere Rente, end der ellers har været Tale om. Denne Afsætning af Skatkammerbeviser er ikke foregaaet paa een Dag, men gennem en længere Periode. Folk, der havde Penge til Raadighed og vidste, at Staten udstedte Skatkammerbeviser, kom med Tilbud, vi sagde dem vore Betingelser, og saa kom vi til Rette om Tingene. Det er ogsaa den Maade, der er den behageligste og bekvemmeste, idet Staten ikke skal bruge Pengene paa een Dag, men netop efterhaanden som der stilles større og større Krav med Hensyn til Udbetaling, og derfor har denne successive Ordning af Forholdet været forberedt i Finansministeriet, saaledes at det hele netop har virket efter den Plan, der var lagt for hele dette Forhold. Jeg haaber, at denne nye Metode, som er anvendt her ved Udstedelsen af Skatkammerbeviser, ogsaa i Fremtiden skal kunne være i Stand til at virke paa en saadan Maade, at Staten kan skaffe sig likvide Kassemidler til en forholdsvis billig Rente paa de Tidspunkter, da Statens Kassebeholdning ifølge Lovgivningens almindelige Regler om Skats Indbetaling nødvendigvis maa kræve saadanne likvide Midler, hvis man da ikke ligger med en meget stor Kassebeholdning; og dette at ligge med en stor Kassebeholdning vil i og for sig være dyrere end, naar man behøver det, at skaffe sig Penge fra det aabne Marked til en forholdsvis ringe Rente. Jeg skal derfor erklære, at efter mit Syn har netop dette System med Tegning af Skatkammerbeviser vist sig at kunne praktiseres i Danmark og at kunne virke paa en for Staten baade økonomisk og god Maade.

Formanden: Derefter har Erhvervsministeren Ordet for at fremsætte det for hans Vedkommende anmeldte Lovforslag.

Erhvervsministeren (Stavning): Jeg skal tillade mig at fremsætte *Forslag til Lov om Likvidation af Den danske Andelsbank, Andelsselskab med begrænset Ansvar*, i Overensstemmelse med den foreløbige Lov, som i Medfør af Grundlovens § 25 er udstedt den 3. Juni d. A. angaaende denne Sag. Den danske Andelsbank lukkede fra og med den 2. Juni og nødvendiggjorde Foranstaltninger af den Art, som Lovforslaget omhandler. Denne Lukning var en særdeles sørgelig Tildragelse, en Afslutning paa en Tilværelse, som i hvert Fald i nogen Tid vil kunne siges at have været noget omtumlet. I store Dele af de Kredse, hvor Andelsbanken navnlig skulde have sin Tilslutning, havde man jo af den ene eller den anden Grund tabt en Del af den Tillid, der var nødvendig for at opretholde denne Bank. Netop Aarsdagen før Banken nu lukkede, havde Justitsministeren afgivet en Redegørelse vedrørende en Undersøgelse, der var foretaget et Aars Tid forud, og som var foranlediget ved Klager over formentlige Misligheder og en Række Sigtelser fremsat af navngivne Personer, dels i Form af Klager til den daværende Statsminister, dels i Form af Bladartikler. Denne Undersøgelse, hvis Resultat i stor Udstrækning blev omtalt i den nævnte Redegørelse af 2. Juni 1924, kaster jo Lys over en Række Forhold, men Justitsministeriet mente alligevel at burde afslutte denne Undersøgelse med Redegørelsen, og uden at Tiltale rejstes mod nogen. Det viste sig imidlertid, at det trods denne Afslutning ikke var muligt at bevare tilstrækkelig Tillid til Banken, og i Begyndelsen af Aaret 1925 optog Direktionen Forhandlinger med Nationalbanken om en Rekonstruktion. Den var navnlig tilskyndet dertil ved det meget store Tab, som Mælkeeksporten mentes at have paaført Banken. Der var bl. a. i 1924 faldet en Højesteretsdom, der frifandt en Del indtegnede Mejerier for Leveringspligt til „De danske Mejeriforeningers Mælkeeksport“, og denne Dom havde forringet Udsigterne til, at Mælkeeksporten kunde forrente sin Gæld til Banken, og bl. a. derfor maatte man ved de Overvejelser, som altsaa foretoges ved Nytaarstid, regne med 10 Mill. Kr.s Tab ved Likvidationen af Mælkeeksporten. De Forhandlinger, der saa førtes med Nationalbanken, resulterede i, at der tilvebragtes 8 Mill. Kr. ny Kapital, som alene skulde